

WSTĘP OD REDAKCJI

Zaginienia osób stanowią jedno z kluczowych wyzwań współczesnych systemów bezpieczeństwa, wymagające interdyscyplinarnej analizy, obejmującej psychologię sądową, kryminalistykę, prawo, nauki o bezpieczeństwie, technologię oraz komunikację społeczną. Złożoność tego zjawiska, jego dynamika oraz konsekwencje społeczne i instytucjonalne sprawiają, że konieczne jest systematyczne poszerzanie wiedzy oraz doskonalenie praktyk poszukiwawczych. W odpowiedzi na te potrzeby Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego zainicjowała przygotowanie numeru specjalnego, gromadząc artykuły badaczy i praktyków reprezentujących różne dyscypliny naukowe.

Zawarte w wydaniu specjalnym opracowania zostały uporządkowane zgodnie z logiką badań nad zjawiskiem zaginięć. Numer otwierają teksty o charakterze teoretycznym i wiktymologicznym, przedstawiające klasyfikacje zaginięć, ich uwarunkowania oraz analizę czynników ryzyka. Kolejna grupa artykułów dotyczy środowisk szczególnie wymagających z perspektywy działań poszukiwawczych, w tym obszarów wodnych, które stanowią jedno z najbardziej złożonych pól operacyjnych dla służb.

W dalszej części czasopisma zaprezentowano opracowania poświęcone ramom prawnym i regulacyjnym, w tym wykorzystaniu mediów cyfrowych w procesach poszukiwawczych oraz analizie uwarunkowań prawnych współdziałania instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Kolejne artykuły koncentrują się natomiast na wyzwaniach systemowych i organizacyjnych, takich jak funkcjonowanie baz danych, procedury transgraniczne, współpraca policyjna i konsularna, a także rola dokumentacji medycznej i profilowania biologicznego w identyfikacji osób zaginionych.

Znaczącą część numeru stanowią teksty dotyczące znaczenia mediów i komunikacji, w tym hierarchizację zaginięć w przekazie publicznym, rolę mediów społecznościowych – również w warunkach konfliktów zbrojnych

– oraz wpływ narracji medialnych na postrzeganie zaginięć. Tom uzupełniają opracowania dotyczące innowacyjnych technologii, takich jak metody rozpoznawania twarzy, a także studia przypadków ukazujące zaginięcie jako narzędzie przemocy i terroru. Całość domykają analizy poświęcone funkcjonowaniu rodzin osób zaginionych i sposobom radzenia sobie z traumą.

Mamy nadzieję, że treści zawarte w numerze specjalnym przyczynią się do pogłębienia wiedzy na temat zaginięć osób, a także staną się impulsem do dalszych badań oraz doskonalenia praktyk poszukiwawczych i współpracy międzyinstytucjonalnej.

Redaktorzy naukowci
Bartosz Błaszczak, Irena Malinowska,
Olena Kravchenko, Jarosław Kaleta